



רוסילדה קונסאלס ואמריקו וסקונסאלס

# תורג'מן: מחכים לתינוק

את ראשי רשת הברחת תינוקות, ובין מיסמכיהם נמצאו גם כתובתה ומיספר הטלפון של מישפחת תורג'מן מישי ראל. נמצאו גם מיסמכים שרמזו על הקשר בין הילדה החטופה למישפחה הישראלית.

לאחר שצוות הטלוויזיה חזר לבריטניה, הוחלט לנסות ולאתר את מישי פתח תורג'מן בלוד, ולברר אם הילדה שאימצו היא אמנם ברונה קונסאלס. איתורה של המישפחה נעשה בעזרת חוקרים פרטיים והם השתכנעו כי הילדה קרוליין תורג'מן היא באמת ברונה. או הזמינו לישראל את האם הביולוגית, וערכו לעיני מצלמות הטלוויזיה מיפגש ספונטאני בין שתי האמהות.

המערכה עברה אז לבית המישפט הגבוה לצדק. עורכי הדין שימעון סובר ואלי כהן הגישו, בשם האם הברזילאית, עתירה של הביאס קורפוס לבג"ץ. הם

**על לזושה חודשים** העסיקה פרשת קרוליין ברונה את הציבור בישראל. המישפט, שכונה "מישפט שלמה", עמד בראש מהדרות החדשות וכתורות העיתונים. תמונתה של הילדה היפהפיה הציצה מכל פינה, וגורלה העסיק את המדינה.

היה זה סיפור קורע לב, שכאילו נלקח מסרט תורכי. ילדה קטנה, בעלת עיניים שחורות וגדולות נקרעה בין שתי אמהות. אמה הטיבעית, רוסילדה קונסאלס מברזיל, ואמה המאמצת, שימחה תורג'מן מלוד. בית המישפט הגבוה לצדק התבקש להכריע בשאלה הבלתי אפשרית מי זכאי להמשיך ול"חזיק בילדה".

כל הפרשה החלה, כאשר רשת טלוויזיה בריטית ביקשה לעשות כתבת תחקיר על סחר התינוקות בברזיל. זיל. תוך כדי עבודתם נתקלו אנשי הטלוויזיה ברוסילדה קונסאלס, שהרשימה אותם כמאמציה, הבלתי נלאים, לאתר את בתה החטופה.

מישטרת בראזיל עצרה באותו זמן

## סיון

ביקשו את החזרתה של קרוליין ברונה לאמה הביולוגית, שממנה נחטפה. "אימוץ הנעשה בעיקבות הטיפה", טענו, "הוא בטל ומבוטל, ולכן על הילדה לחזור לאמה הטיבעית".

המישפט זכה לסיקור נרחב בעיתונות ובטלוויזיה, מכל ההיבטים האפשריים. היה ברור כי מישפחת תורג'מן העניקה לילדה הרבה אהבה וחום, וכי הילדה התרגלה אליהם. מצד שני אי אפשר היה לטרום לבקשתה של האם האמיתית להחזיר לה את בתה, שנחטפה ממנה.

מבחינה מישפטית לא היה כל קושי

בפרשה. חטיפה מונעת אימוץ כחוק, וזכותה הטיבעית של האם הביולוגית לילדה לא נשללה מעולם. אלא שכרי לאמת את זכותה של רוסילדה, ביקש בית המישפט שתיעך בדיקת רקמות לילדה, לרוסילדה, ולאב אמריקו ואס קונסאלס, שהובא במיוחד לישראל.

הבדיקה שערך הפרופסור חיים בראוטנר לא הותירה כל ספק, הילדה היא בתם הביולוגית של רוסילדה ואמריקו. אחרי דיון נוסף, ולמרות שאלות קשות ונוקבות ששאל בית המישפט, הוחלט להחזיר את הילדה לרוסילדה.

בית המישפט נעזר בפסיכולוג, כדי לרכך את המעבר הטראומטי של התינוקת בין שתי האמהות. שני זוגות ההורים אוכטנו יחד לטוף שבוע משרת תפ במלון הילטון בירושלים, ואמצעי התיקשורת הורחקו מהם. סמוך לכך חזרה הילדה עם הוריה הביולוגיים לברזיל.

התיקשורת הישראלית רדפה אחרי הסיפור גם לבית הדל בקורטיביה, שם מתגוררת כעת הילדה עם אמה ואחיה. התברר כי אמריקו ואסקונסאלס, האב, כבר מזמן אינו חי יותר עם אמה של קרוליין ברונה, וכי בזמנו הוגשה נגדו תלונה על מעשה מגונה, כביכול, שעשה בבתה הבכירה של רוסילדה.

אינני חושב שקיימות נסיבות כל שהן, שבגללן עשויה רוסילדה לאבד את הזכות על ברונה, אמר האב לכתבים בברזיל, "נכון שמצבה ה"כלכלי אינו משופר, אבל גם למי שגרים מתחת לגשרים יש זכות לגדל את ילדיהם".

ההוג תורג'מן שומר מאז על פרופיל נמוך, בתיקוה לקבל לאימוץ ילד חדש, שישיכח מהם את הטראגדיה של קרוליין.

# מנות כפולות ועירעור על גזר המוות

**לסיכך** אנו גוזרים עליו עונש מוות, הידהר קולו הסמכותי של השופט צבי טל, שקרא את גזר הדין שהוטל על ג'ון (איוואן) דמיאניוק.

וכך עומד דור שלם של ישראלים צעירים, שלא חזו מעולם בביצוע ערש-מוות בישראל, להיות עד להוצאה להורג, אם ידחה בית המישפט העליון את עירעורו של דמיאניוק. מאז 1962 לא הוצא אדם להורג בישראל. וגם אז היה זה כמיקרה החריג והמיוחד של אדולף אייכמן.

עונשי המוות בוטל בישראל ב-1950. אז פורק הגדרום ופטר התליין. כאשר נידון אייכמן למוות היה צורך בהתקנת תקנות חדשות לשם ביצוע גזרי הדין. תקנות אלה יחולו גם על דמיאניוק.

אם לא יקבל בית המישפט העליון את עירעורו של דמיאניוק, והנשיא ידחה את בקשת החנינה שגישי, יש סיכוי סביר כי האדם שווה כאיוואן האיום מטרבלניקה, ימצא את מותו כאשר תהא קשור לצוארו עד צאת נשמתו, כפי שקובעות התקנות.

כאשר הכריזו השופטים על גזר הדין, השתרר שקט באולם, ואולם תוך שניות נמלא בקולות תפילה, צעקה ושירה. ניצולי שואה רקדו והתפללו כראותם את ניקמתם בצורך, וצעירים שונים קראו בקצב: "מוות! מוות! ומחאו כפיים ברמה. אפשר היה להביך את שימחת הנקם של הניצולים, קשה יותר היה לחזות בנימאון הרמים של הצי עירים הצוהלים.

אחרי הדברים הנוראים שכתבו השופטים דב לוין, צבי טל ודליה רורנר בפסקי דינם על הנאשם, היה ברור לכל כי בית המישפט חייב יהיה לגזור עליו מוות. הסניגורים, יורם שפטל, ג'ון גיל ופול צ'ומאק, שער הרגע האחרון לא הודו בזוהתו של הנאשם כאיוואן האב, יום, טענו שהיתה טעות אומללה בי זויה, ולא ביקשו רחמים על מרשם.

הסניגורים הסבירו כי חששו פן טיעון לעונש יפגע בהכחשה הטוטאלית של זהותו של הנאשם.

התביעה, בראשותו של פרקליט המדינה יונה בלסמן, ובהשתתפות מר כאל שקר ומיכאל הורוביץ, ניסתה לשכנע את בית המישפט כי עונש המוות הוא עונש חובה במיקרים כאלה, וכי לבית המישפט אין כל שיקולי דעת.

כמעט שנה נמשך מישפטו של דמיאניוק, שנערך בבניין האומה ושר דב כסדרו ישיר בטלוויזיה וברדיו. בתחילת המישפט, כאשר העידו ניי צולי-השואה, שויהו את הנאשם וסיפרו על מעלליו, השתרכו תורים ארוכים ליד רלתות הכניסה, והאולם היה מלא מפה לפה.

אחריכך שככה מעט ההתעניינות והיא התמקדה במריבות הסניגורים בינם לבין עצמם ובכנס לבין השופטים. הקהל עקב בשמחה גלויה כאשר השופט דב לוין גזף מפעם לפעם

## אייר

בסניגור הישראלי יורם שפטל והביאו במבוכה. שפטל קיבל מיכתבי איום מיושבי האולם. לאהרה גדולה יותר זכה מארק אוקונור, עורך הדין האמריקאי השרמנטי, שסולק כאמצע הדין מתפקידו: יורם שפטל ירש אותו.

כאשר החלה פרשת ההגנה, התברר כי העדים הראשונים, שנבחרו עלי ידי עורכי הדין האמריקאי גבה הקומה ג'ון גיל, היו חסרי ידע ונשברו זה אחרי זה על דוכני העדים. אחת העדות אף ניסתה לשים קץ לחייה אחרי כישלונה בכית המישפט.

היה נראה בשלב זה כי ההגנה תרים יריים ותורה בכישלונה. אבל שפטל התעשת. הוא ביקש פסקי זמן, נסע לארצות שונות וחידש את צוות העדים.

העניין במישפט התחדש כאשר עלו על דוכני העדים מומחים בעלי שם בינלאומי, כמו יוליוס גראנט האנגלי, קשיש כריזמטי ובעל ידע אינסופי ברפואה מישפטית ומרע מישפטי. גם הרון יפה התואר ניקולאי טולסטוי, שהעיד על פרשיות היסטוריות במילימת העולם השנייה כבש את לבבות הצופים.

אך ככל שהתארכה שורת העדים היה ברור יותר ויותר כי ההגנה נכשלה במשימתה. בית המישפט קיבל ללא עירעור את עדויותיהויה של ניצולי השואה, עדיהראיה היחידים. הוא גם קיבל את מסקנותיו של מיסמך טרוו ניקי. כתובת הקעקע בבית שחייו של דמיאניוק, כוז של אנשי הס"ס, רק הוסיפה מיסקל לזיהוי.

במשך החקירה והמישפט הכחיש דמיאניוק כל קשר לטרבלניקה ולאי וואן האים. סניגוריו אף הביאו ראיות כי אותו אוקראיני שעינה יהודים בטרבלניקה נהרג במרד במחנה.

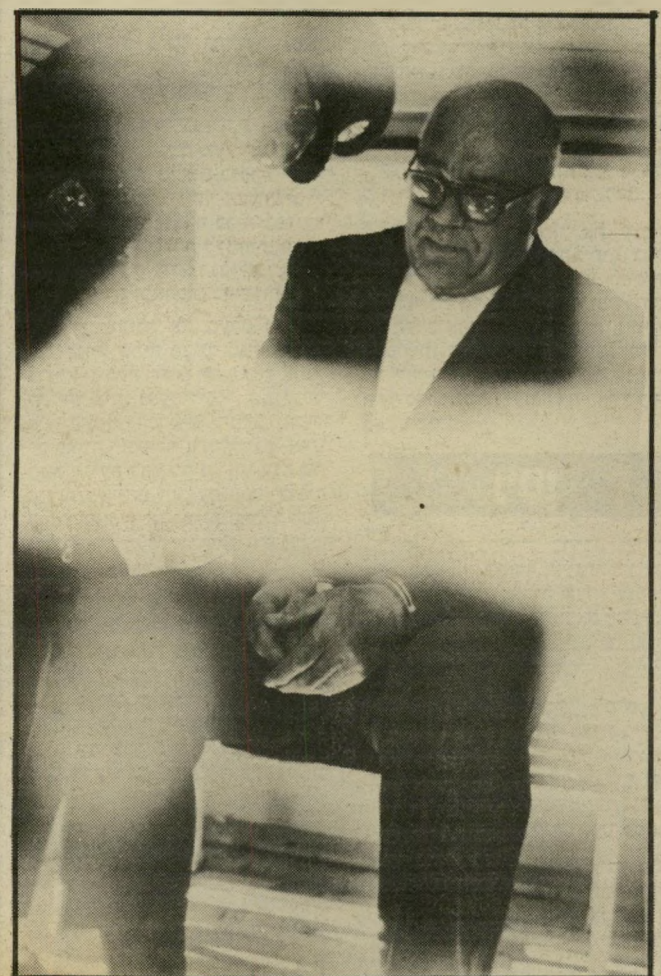
דמיאניוק העיר עדות אליבני, כדי להסביר מה עשה במילחמה והיכן היה בתקופה שאיוואן האיום השתולל בטרבלניקה, אבל הוא הסתבך בשקרים ובתורות, ובית המישפט לא קיבל את גירסתו.

מאז נגזר עליו עונש המוות, כלוא דמיאניוק בכלא איילון, קורא מיכתבים, עושה תרגילי התעמלות ואוכל ארוחות כפולות. מצבו הגופני והנפשי טוב מאוד. הוא נפגש פעמיים בחודש עם כומר, פעמיים בחודש הוא נפגש עם פרקליטו הישראלי יורם שפטל, שאליו הצטרף לאחרונה גם השופט לשעבר דב איתן, שיופיע בצוות ההגנה בעירעור.

העירעור יחל ב-5 בדצמבר, לפני בית המישפט העליון בירושלים. טרם הוחלט אם גם ישיבות אלה ישוררו בתיקשורת.

לאחר שניתן גזרי הדין הגיע מאיט

מישפטו של דמיאניוק הוא יחיד במינו, ונערך רק אחת לדור. הוא כנראה גם האחרון שיערך איפעם בישראל.



ג'ון איוואן דמיאניוק בניידת: זה הוא או לא?